

рівні проміжку остистими відростками 5 і 6-го грудних хребців. Масажується з обох боків одночасно в положенні сидючи, трохи нахиливши вперед, можна лежачи на животі.

Точка 6. Розташована над виличної дугою, в поглибленні, біля основи вушної раковини. Масажується одночасно зліва і справа в положенні сидючи.

Точка 7. Розташовується на гомілки, вище на три цуня внутрішньої щиколотки. Масажується в положенні сидючи одночасно зліва і справа.

Точка 8. Розташовується на передпліччі, вище на 1,5 цуня середньої складки зап'ястя. Масажується в положенні сидючи ліворуч і праворуч, при цьому рука знаходиться на столі.

Точка 9. Знаходиться по задньої середньої лінії на межі волосистої частини голови. Масажується сидючи, трохи нахиливши голову вперед [4, с. 32].

Висновки. Отже, сучасний комплексний підхід з корекції заїкання передбачає використання масажу активних біологічних точок. За допомогою точкового масажу, як методу корекції заїкання, впливаючи на точки акупунктури, вдається зняти підвищену збудливість мовленнєвих центрів та відновити порушену нервову регуляцію. А. Назієв, Л. Мещерська доводять, що використання масажу БАТ нормалізує дихання, темп мовлення, знімає судоми, що сприяє нормалізації мовлення та має позитивний вплив на корекцію заїкання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дефектологічний словник : навчальний посібник За ред.. В І. Бондаря, В М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528 с.
2. Заїкання у дітей – основні причини та методи корекції [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://dutuna.in.ua/za%D1%97kannya-u-ditej-osnovni-prichini-ta-metodi-korekci%D1%97/>.
3. Ибрагимова В.С. Точечный массаж / Валентина Семенівна Ибрагимова. – М.: Медицина, 1983. – 144 с.
4. Шеремет М. К. Логопедія / М. К. Шеремет. – К.: Видавничий дім «Слово». – 2013. – 762 с.
5. Точковый массаж при заикании / [авт. текста А. І. Назієв, Л. Н. Мещерська]. – СССР, журнал «Здоров'я», 1989. – №1. – [Електронний ресурс]. – <http://bibliograph.com.ua/513/17.htm>

УДК 371.3-057.874:372.461

Л. Л. Стахова

кандидат педагогічних наук, доцент
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

М. Г. Склярова

студентка спеціальності
«Корекційна освіта. Логопедія»

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СПОСІБ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

У статті розглядаються теоретичні та методичні аспекти використання інтерактивних методів навчання як ефективного засобу подолання мовленнєвих порушень у дітей молодшого шкільного віку.

В статье рассматриваются теоретические и методические аспекты использования интерактивных методов обучения как эффективного способа преодоления речевых нарушений у детей младшего школьного возраста.

В статье рассматриваются теоретические и методические аспекты использования интерактивных методов обучения как эффективного способа преодоления речевых нарушений у детей младшего школьного возраста.

Ключові слова: метод, навчання, розвиток, інтерактивний.

Ключевые слова: метод, обучение, развитие, интерактивный.

Key words: method, training, growth, interactive.

Постановка проблеми. Одним із найдієвіших способів підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу дітьми молодшого шкільного віку є впровадження на занятті інтерактивних технологій. Створена «Піраміда навчання» повідомляє, що інтерактивні форми роботи приносять найбільших результатів (до 90%). Але все ж таки, варто зазначити, що на сьогодні проблема впровадження нових шляхів підвищення ефективності навчання вивчена недостатньо.

Значимість даної проблеми насичена суттєвими суперечностями у сучасній практиці дошкільної та шкільної педагогіки між теоретичними знаннями, які діти отримують пасивно, і уміннями самостійно застосовувати їх на практиці; між фронтальним викладом матеріалу та індивідуальним характером його засвоєння; між зростаючими вимогами суспільства до якості освітніх послуг і

реальними педагогічними умовами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасне визначення інтеракція (від англ. Interaction – взаємодія) впроваджене в педагогічну науку 1975 року німецьким дослідником Гансом Фріцем. У педагогічному контексті – це шлях формування творчої особистості; створення сприятливих умов для розвитку творчого потенціалу учня, його саморозкриття, самоутвердження; це спільне навчання, у якому вчитель і учні виступають партнерами [1]. Сучасні зарубіжні педагоги-дослідники С. Мургатройд, Х. Реттер, К. Фопель та ін. приділяють увагу стосовно умінь застосовувати інтерактивні технології у учителів

Мета статті: узагальнити і проаналізувати прийоми використання інтерактивних технологій у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процес навчання і виховання дитини з порушеннями мовленнєвого розвитку є досить тривалим і важким. Для успішного здійснення логопедичного впливу володіння методикою корекції порушень мовлення і бажання логопеда недостатньо: дітям, зазвичай, набридає щоденне промовляння складів та слів, скоромовок та чистомовок, називання картинок, складання речень тощо. Саме в таких випадках на допомогу логопеду приходять інтерактивні методи навчання – творчий, цікавий спосіб організації навчально-пізнавальної діяльності дітей.

Слово «інтерактив» походить від англійського слова «interact». «Inter» – це взаємний, «act» – діяти. Інтерактивний – здатний взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу з будь-чим (наприклад, комп'ютером) або з будь-ким (людиною).

Інтерактивні технології – це організація засвоєння знань і формування певних вмінь та навичок через сукупність особливим способом організованих навчально-пізнавальних дій, що полягають у активній взаємодії учнів між собою та побудові міжособистісного спілкування з метою досягнення запланованого результату [4]. Основним елементом інтерактивного заняття є діалог, коли діти активно спілкуються, сперечаються, можуть не погоджуватися із співрозмовником, доводять свою думку.

Дослідження проведені Національним

тренінговим центром (США, штат Меріленд) у 1980-х роках, засвідчують, ефективність застосування інтерактивних технологій, оскільки справляють позитивний вплив на свідому поведінку та мотивування учня. Результати найвищого рівня саме за умов застосування інтерактивних технологій. Специфіка реалізації даних форм уроку передбачає індивідуальну, парну, групову, колективну навчальну діяльність [5].

З огляду на це, можна помітити особливість інтерактивного навчання, а саме: колективна ціль (але не тотожної для всіх учнів) і суворо витриманий хід заняття та орієнтовні результати уроку; необхідність застосовувати власний досвід кожного учня; постійне спілкування поміж учителем та учнями, чи тільки учнями, або між учнями та комп'ютером; високий рівень культури комунікації учнів, креативність, взаємна діяльність; учні знаходяться в взаємозалежності один від одного у освітньому процесі; тотальне залучення та зацікавленість усіх членів під час засвоєння навчального матеріалу; досягнення сприятливих умов навчання, оволодіння відчуттям інтелектуальної спроможності; проблемний спосіб подачі матеріалу, обробка інформації та пропозицій в колективі який насичений толерантністю та високим рівнем культури спілкування.

До інтерактивних методів навчання належать такі методи як «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Займи позицію», «Навчаючи – вчуся», робота в парах, робота в трійках, «Ток-шоу», розігрування сюжетної задачі, «Ажурна пилка», «Коло ідей», «Акваріум» та інші [7].

Метод «**Мікрофон**» дає дитині можливість висловити власну думку, швидко відповідаючи на запитання. Наприклад, під час підведення підсумку заняття дитина бере мікрофон, розповідає кількома реченнями про що вона дізналася сьогодні на занятті, і передає мікрофон іншій дитині. Всі висловлювання дітей приймаються, схвалюються, проте не обговорюються.

Правила проведення: на логопедичному занятті має право говорити той, у кого «символічний» мікрофон; ніхто з дітей не може коментувати та оцінювати відповіді; коли хтось висловлюється, інші мають дотримуватися тиші.

«Мозковий штурм» – це ефективний метод колективного обговорення певної проблеми, пошуку креативних, іноді нетрадиційних підходів до її вирішення. Цей метод спонукає учнів виявляти свою уяву та творчість, передбачає подолання психологічної інерції, вільне висловлення думок усіх. Логопед на занятті оголошує тему-проблему та дає час для індивідуального розмірковування над нею, потім збирається інформація з приводу прийняття рішення. Наприклад, висувається проблема: Колобок живе у наш час в багатоповерховому будинку на 15-му поверсі; його поклали на віконце стигнути, як йому спуститися? «Генератори» висувають ідеї: спуститися на повітряній кульці; на ліфті; по сходах; стрибнути тощо. «Експерти» ставлять питання: Де взяти кульку? Як надуту? Хто натисне кнопку ліфта? Хто відкриє двері? Як буде стрибати? тощо.

Правила проведення: всі учасники «Мозкового штурму» пропонують ідеї щодо розв'язання висунутої проблеми (ідеї можуть бути будь-якими, навіть фантастичними), один учень («секретар») записує на дошці всі запропоновані ідеї. Коли група вважає кількість поданих ідей достатньою, ідеї групують, аналізують, розвивають групою (можна вдосконалювати чужі ідеї), обирають найкращі рішення [6].

Метод **«Займи позицію»** допомагає проводити дискусії зі спірних, суперечливих тем. Він також дає можливість висловитися кожному учневі, обґрунтувати свою позицію, назвати більш переконливі аргументи або перейти на іншу позицію в будь-який час, якщо його переконали. Засобом даного метода доцільно вдосконалювати зв'язне пояснювальне мовлення дітей молодшого шкільного віку. Наприклад, логопед пропонує дітям пограти в гру «Добре-погано», в якій діти мають пояснити, чому «снігопад (вогонь, сонце тощо) – це добре» та чому «снігопад (вогонь, сонце) – це погано».

Правила проведення: педагог називає тему-проблему та пропонує дітям висловити власну думку з досліджуваної проблеми. Пропозиції (думки), що найбільш чітко сформульовані, записуються на 2–5 плакатах. Учень має стати в групу учнів біля того плакату, на якому записана думка-позиція, що збігається з його точкою зору. Після цього учні готуються

до обґрунтування своєї позиції, називають найбільш переконливі ідеї протилежної сторони. Якщо після обговорення дискусійного питання учень змінив свою точку зору, він може перейти в іншу групу й пояснити причину свого переходу.

Метод **«Навчаючи – вчуся»** дає учневі можливість навчати інших, у даному випадку – своїх однокласників, та передавати їм свої знання під час заняття [7]. В такий спосіб можна знайомити дітей з акустичними та артикуляційними ознаками звуків, що вивчаються.

Правила проведення методу: логопед називає тему та мету заняття, роздає картки із завданнями, учні ознайомлюються з інформацією, що міститься на картках. Якщо щось не зрозуміло, учень запитує про це та з'ясовує, чи правильно він зрозумів інформацію. Після цього учні готуються до передавання цієї інформації іншим учням, ділиться з ними цією інформацією і сам дізнається від них про щось нове. Учень має право говорити тільки з однією особою одночасно.

Метою **«Ток-шоу»** є отримання навичок публічного виступу, ведення дискусії, набуття вміння висловлювати та захищати свою позицію. Логопед на такому занятті є ведучим [7]. У вигляді «ток-шоу» можна провести гру «Магазин». Логопед пропонує кожному з учнів вибрати один предмет із запропонованих, а потім їх «продати», «рекламуючи» по одній букві. Наприклад, кавун – круглий, ароматний, великий, унести додому, нарізати.

Метою методу **«Розігрування сюжетної задачі»** є визначення ставлення особистості до конкретної життєвої ситуації, набуття досвіду шляхом гри. Кожна гра має чітко розроблений сценарій, головну частину якого необхідно доопрацювати дітям. Засобом розігрування сюжетної задачі доцільно вдосконалювати навички зв'язного, а саме ситуативно-ділового, мовлення (складання розповіді за даною темою, ведення бесіди тощо), яке сприяє розвиткові допитливості, активності, творчості, самосвідомості. Рольова гра імітує реальність та дає можливість діяти «як насправді».

Правила участі у рольовій грі: всі учасники чітко дотримуються своєї ролі; намагаються слухати партнерів по грі та педагога і не коментувати дії інших; по закінченні гри учасники виходять з ролі

та беруть участь в обговоренні розіграної ситуації [7].

«Коло ідей». Цей метод є ефективним у вирішенні суперечливих питань та базовим для створення списку загальних ідей. Під час використання цього методу всі учасники залучаються до загальної дискусії. Логопед може запропонувати дітям скласти казку по-новому, обговорити її, потім внести пропозиції чи ідеї (наприклад, як можна ще закінчити казку, щоб Колобок залишився живим; як допомогти Колобку обхитрити лисичку тощо).

Порядок проведення: логопед висуває дискусійне питання, пропонує його обговорити в групах і дає час на обговорення; після обговорення кожна група висуває лише один аспект того, що вони обговорювали. Під час обговорення теми учні складають список запропонованих ідей та записують його на дошці.

Під час використання методу «Акваріум» педагог розподіляє учнів на дві-чотири групи, пропонує їм завдання для виконання та необхідну інформацію. Група, що сідає в центрі класу та обговорює запропоновану педагогом проблему, використовуючи метод дискусії, утворює внутрішнє коло; всі інші учні мовчки спостерігають за обговоренням проблемного питання. Цей метод є ефективним у логопедичній роботі з подолання лексико-граматичних помилок у дітей з порушеннями писемного мовлення.

Висновки. Інтерактивні технології – це креативний, новітній підхід до організації корекційно-навчальної діяльності учнів, в процесі якого розвивається особистість учня та його індивідуальні особливості. Учні під час навчальної діяльності у вільному форматі опановують певні знання, уміння чи навички, знаходяться в активному комунікативному середовищі. Умови такого заняття сприяють ефективному подоланню мовленнєвих порушень, розвитку вільного висловлювання власних думок, формуванню вміння розкуто говорити та слухати інших.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беспалько В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения / Василий Павлович Беспалько. – Россия: Ин-та проф.обр., 1995. – 336 с.
2. Бекірова Л. Е. Стан і проблеми формування готовності вчителів початкових класів до

застосування інтерактивних технологій навчання / Л. Е. Бекірова // Зб. наук. пр. / редкол. : Т. І. Сущенко (голов. ред.) та ін. – Запоріжжя, 2007.

3. Богданович М. В. Математика : Підруч. для 1 кл. / М. В. Богданович. – Запоріжжя: Генеза, 2012. – 160 с.
4. Богданович М. В. Методика викладання математики в початкових класах: навч. посіб. / М. В. Богданович, М. В. Козак, Я. А. Король. – 2-е вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2001. – 368 с.
5. Васильєва Л. Я. Роль ігрових технологій у навчанні // Науковий вісник МДПУ. Пед. науки. – Вип. III. – Т. I. – Миколаїв, 2000. – № 3. – С. 169-175.
6. Истомина Н. Б. Активизация учащихся на уроках математики в начальных классах : Пособие для учителя. – М. : Просвещение, 1985. – 64 с.
7. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : Вид-во А. С. К., 2004. – 192 с.

УДК 372.36:81'233 - 053.2

А. О. Харченко

студентка спеціальності
«Корекційна освіта. Логопедія»

В. М. Андросова

старший викладач
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ВПЛИВ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ НА ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДИТИНИ

У статті розкриваються сутність впливу розвитку дрібної моторики на мовлення дитини.

В статье раскрываются сущность влияния развития мелкой моторики на речь ребенка

The article reveals the essence of the influence of the development of fine motor skills in the child's speech

Ключові слова: дрібна моторика, мовлення, масаж, пальчикові ігри.

Ключевые слова: мелкая моторика, речь, массаж, пальчиковые игры.

Key words: small motility, speech, massage, finger games.